

Достоевски-мрачният ангел на човешката душа

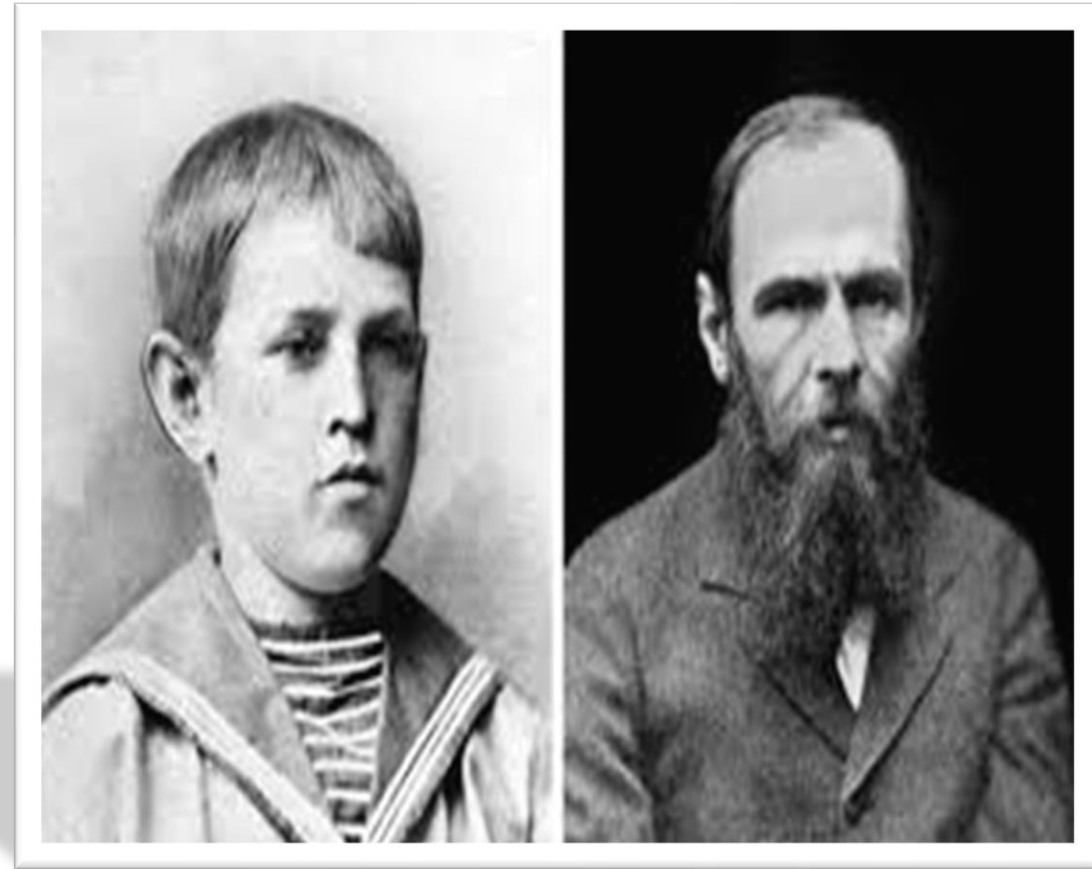
Светлана Иванова 9967

МУ-София, 18.05.2024

Фьодор Михайлович Достоевски – ранен живот

Руски писател и публицист, литературен гений.

- Роден на 11 ноември 1821 г. в Москва, Русия, където си прекарва по-голямата част от живота.
- Той е второто от седемте деца
- Баща му-Михаил Достоевски е завършил Имперска медико-хирургична академия и работил във военни и болници за бедни
- Мария Нечаева, майката на Достоевски, произхожда от семейство на руски търговци, които имат татарски предци.
- На 4 години се научава да чете и още като малък обожавал приказки и страшни готически разкази, за които се вярва, че са довели донеговите халюцинации.
- Посещава френската елитна гимназия, а след това и най-доброто частно училище в Москва – „Колеж за благородни момчета“
- В кратък период от време майка му умира от туберкулоза, а баща му бива убит от крепостни селяни.
- На 16 години записва военно-инженерна академия
- Остава инженерството, тъй като почва да работи като преводач на книги и е привлечен от литературата. На 25 години пише първия си роман – “Бедни хора”

На изстрел разстояние от смъртта

- Достоевски е бил член на кръга на Петрашевски, за който се смятало, че крои революционерни планове срещу императора.
- Бива затворен заедно с другите членове и осъден на смърт. В последния момент преди извършване на егзекуцията се появява пратеник с бяло знаме и обявява, че императора е решил да ги помилва. Въпреки това, Достоевски изпитва най-силните си чувства в тези 5 мин и по-късно го взима за мотивация на неговите литературни дела.
- Вместо това биват изпратени 4 години на трудов лагер в Сибир, където състоянието е травмиращо за автора, тъй като там започват и неговите първи епилептични пристъпи. Там е свидетел на кражби, убийства, хазарт и всякакви добродетелни отклонявания.

Хазартната зависимост и безпаричие

“Синдромът на Достоевски”

- Претърпява отказ за брак от **Мария Исаева**, която направо му казва, че изпитва страх от финансовото му състояние. По-късно и двамата с Мария живеят разделени - съпругата му се плаши не само от честото безпаричие, но и от припадъците му.
- В Париж се запознава с втората си любов - **Полина Сулова**, и губи всичките си пари на комар. Хваща Сулова в изневяра, докато търси заем да погаси дълговете си.
- Докато пише романа "Престъпление и наказание", се влюбва в наетата за стенограф **Анна Григориевна Сниткина**.

- Достоевски е силно впечатлен от "Сикстинската мадона" на Рафаелол. Бил много религиозен, но преклонението му пред Бог, не успява да го откъсне от слабостите му на обикновен човек - пиенето и хазарта. С втората си жена продават мебелите си и парите от романите ги дава за погасяване на хазартските дългове.
- Създава романа "Комарджията", за да изплати сметките по залозите си.

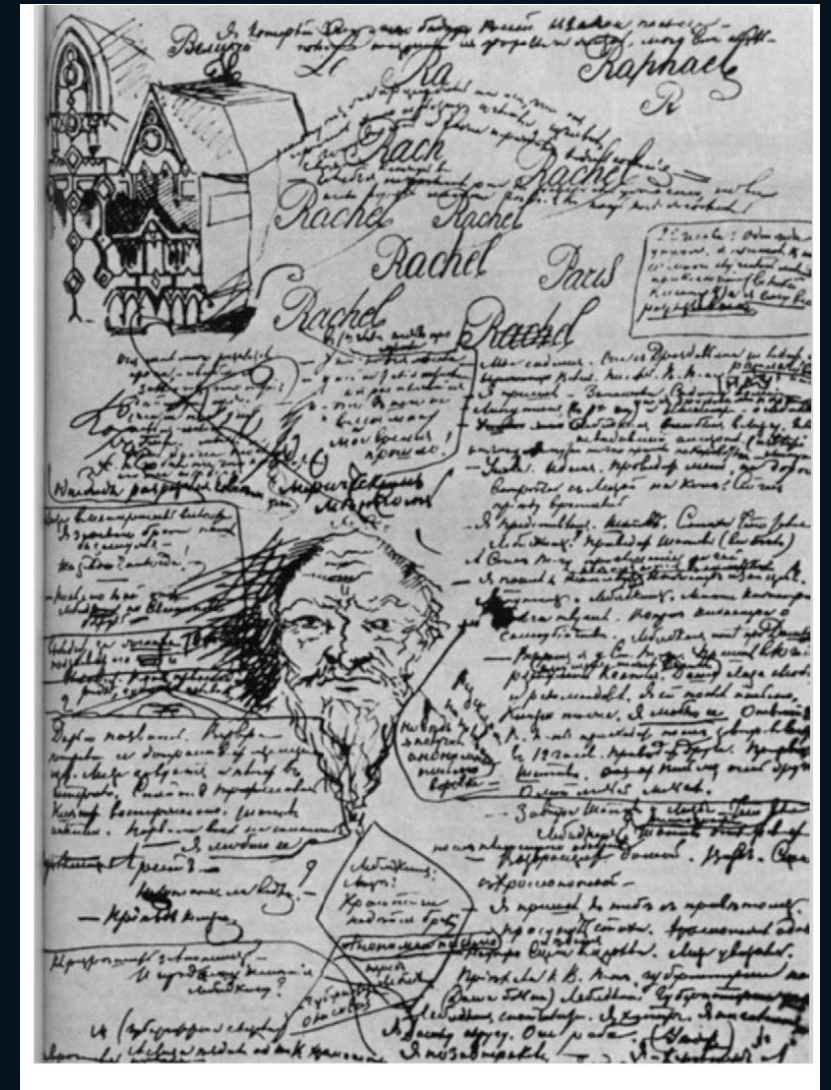
Личностни заболявания

- Достоевски страда от епилепсия, която по това време се нарича "падучая" и не се смята за генетична, а придобита. Зигмунд Фройд също смятал, че епилепсията му се дължи на атаките невроза и хистерия.
- Отначало не придава сериозно значение на болестта и шеговито я нарича **"нервен пристъп с ветрец"**, но атаките стават все по-чести, придружени от дълбоки припадъци, конвулсии в цялото тяло и загуба на памет.
- Писателят подробно описвал надвиващите го болезнени пристъпи атаки, като фиксирал техните дати и последствията.
- По-късно тези бележки намират място в месечното списание **"Дневникът на писателя"**
- В почти всеки от романите му има герой, страдащ от епилепсия. По време на атаките се проявява и хиперграфията, която го карала неконтролируемо да пише и рисува, като по-късно рисунките обявява като част от "Престъпление и наказание".

Част от гениалните шизофреници

- Днешните психиатри са склонни да вярват, че той принадлежи към броя на гениалните, които страдат от раздвоение на личността.
- Според Райнхард Лаут богобоязливият писател е намерил психологически отдушник в литературата, където героите му са извършвали престъпления и са нарушавали моралните правила. Но пробуждащият се глас на съвестта в крайна сметка го принуждава не да оправдава, а да осъжда идеите, които ръководят характерите му при нарушаването на закона.
- Търсейки потвърждение при обосноваването на предположенията си, лекарите се позовават на високата работоспособност на Достоевски, който може да пише без прекъсване в продължение на няколко дни и нощи, и звуковите халюцинации, предшествали епилептичните му пристъпи.

Хемороиди

Друго нещастие за Достоевски са хемороидите, които го измъчват от малък и се обострят **всяка пролет**. Веднъж, неспособен да се справи с болката, той споменава: "И сега вече месец ме измъчват хемороиди. Вероятно нямате представа за това заболяване и какви могат да бъдат неговите прояви. За трета поредна година ме мъчи вече два месеца в годината, през февруари и март. Каква болка само! В продължение на петнадесет дни трябваше да лежа на дивана си и петнадесет дни не можех да взема писалка в ръката си.

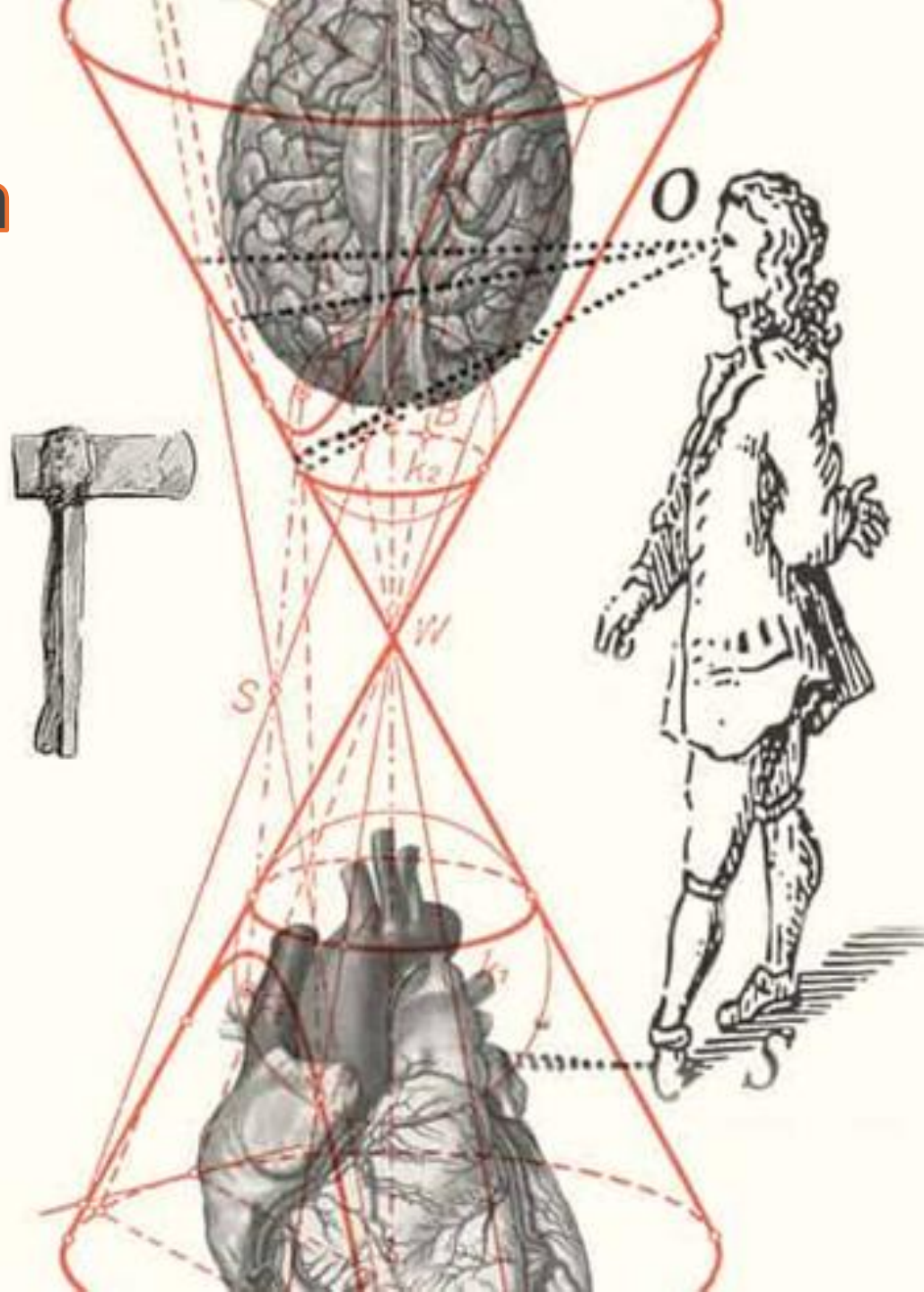
Днес всички асоциираме хемороидите с болезнено заболяване, но за агонията е била още по-голяма в това време. Лекарите не са ги лечили с медикаменти и кремове, а с изгаряне посредством нажежено желязо...

Литературната автентичност на автора

Предмет на описване:

- Смисълът на живота
- Смисълът на страданието
- Границата между рационалността и емоционалността
- Човешката психика
- Мотиви за престъпления при хората
- Мизерия и несправедливост

Стил на писане:

- Рационализъм
- Егзистенциализъм
- Теология

Главните герои в неговите произведения интерпретират различни **психолошки отклонения, мултиконфликтни емоционални импулси и вътрешна поделеност на личността.**

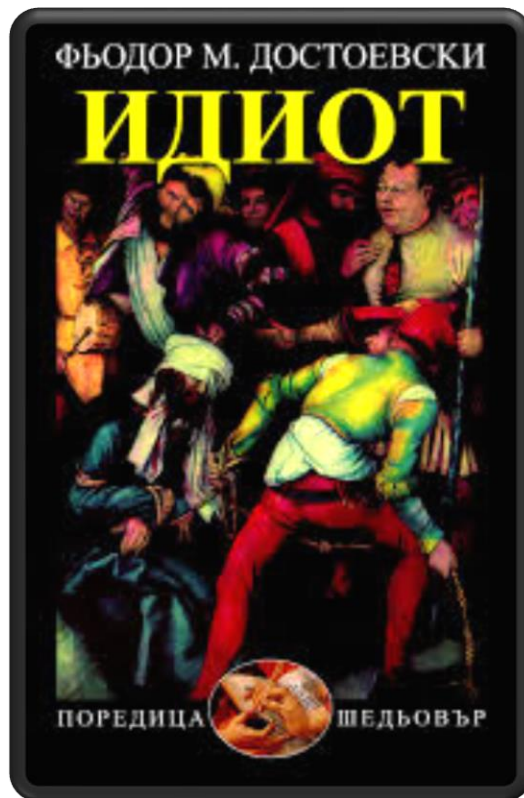

THE BROTHERS KARAMAZOV

FYODOR DOSTOYEVSKY

„Нека станем слуги, за да успеем бъдем лидери.“

„Да се влюбиш не значи да обичаш.“

**„Глупак със сърце и без разум е също толкова
нещастен, колкото и глупак с разум и без сърце.“**

**„Толерантността ще достигне такова ниво, че на
интелигентните хора ще бъде забранено да мислят, за
да не обидят идиотите.“**

„Човек е нещастен, защото не знае, че е щастлив; само затова.“

Вдахновяващ за малки и големи хора

- **Фридрих Ницше** казва за Достоевски в "Залезът на боговете": "Той е единственият психолог, от когото нещо съм научил, той е една от щастливите случайности в живота ми".
- **Зигмунд Фройд** сякаш прави дисекция на Достоевски с критиките си към него. Въпреки това той започва статията си „Достоевски и отцеубийството“, като признава, че Достоевски е велик писател, чието място е наравно с това на Шекспир: „Братя Карамазови“ е най-великият роман, писан някога, а „Легендата за Великия инквизитор“ е едно от най-високите постижения на световната литература.
- **Айнщайн**: „Достоевски ми даде много, необичайно много, повече от Гаус“. А за Гаус се знае, че е математик, чиито трудове подтикват Айнщайн да разработи теорията на относителността. Казва, че Достоевски му е дал повече от който и да е философ и го е научил на релативността и нестабилната реалност.
- **Харуки Мураками** неведнъж е казвал, че Достоевски е неговият идол.
- В писмо до свой съученик **Томас Ман** пише за своята предана признателност към руската литература. „Излишно е да казвам колко много обожавам Гогол и Достоевски“.

Никога няма да има две смърти, но никога няма да има и една.

- Достоевски има проникновени разкрития за философията и психологията на властта като институция, както и на хората, облечени във власт. Разкрил е дълбокия социално-философски смисъл на вината и на социалната отговорност. Свободата определя като Божи дар, който човекът твърде често губи, защото неразумно се опитва да гледа на себе си като на "богочовек".
- Умира сутринта на 9 февруари 1881 г., в Санкт Петербург от туберкулоза. Изпратен е от повече от 100 000 свои сънародници до вечния му дом в Тихвинското гробище. Влиянието му върху руската литература, а както считат съвременни политолози - и върху новата политика на Русия, е огромно.

“Мъртвият човек няма възраст.”
- Достоевски

Благодаря за вниманието!

